

Przyroda – zagadnienia do egzaminu dla klasy 4 SP

1. Wymień trzy przykładowe sposoby, jakie umożliwiają nam poznawanie przyrody. Wyjaśnij różnicę między eksperymentem, doświadczeniem a obserwacją. Wyjaśnij, jakie przeznaczenie w poznawaniu przyrody mają: lupa, kompas i taśma miernicza;
2. Wymień zmysły człowieka i podaj przykłady ich wykorzystania w prowadzeniu obserwacji przyrodniczych. Wymień zasady bezpieczeństwa o jakich trzeba pamiętać podczas obserwacji i doświadczeń przyrodniczych;
3. Wymień 5 różnych źródeł informacji przyrodniczej;
4. Wymień główne kierunki świata, określ ich umiejscowienie na mapach. Wyjaśnij, jak w terenie za pomocą kompasu określić te kierunki. Wyjaśnij, czym jest widnokrąg,
5. Wyjaśnij różnicę, między planem a mapą. Wyjaśnij, do czego służy legenda i skala mapy;
6. Opisz zmiany w położeniu Słońca nad widnokreśm w ciągu doby i w ciągu roku. Wyjaśnij zależność między wysokością Słońca nad widnokreśm a długością i kierunkiem cienia;
7. Wymień składniki pogody. Podaj nazwy przyrządów które służą do ich pomiaru oraz jednostki w jakich podaje się pomiary;
8. Podaj przykłady opadów i osadów atmosferycznych oraz wskaż ich stan skupienia oraz porę roku w jakiej najczęściej występują;
9. Podaj przykłady zastosowania termometru w różnych sytuacjach życia codziennego;
10. Opisz krótko, na czym polegają zjawiska pogodowe: burza, tęcza, deszcze nawalne, huragan, zawieja śnieżna i opisz ich następstwa oraz zasady bezpiecznego zachowania się podczas występowania niebezpiecznych zjawisk pogodowych (burzy, huraganu, zamieci śnieżnej);
11. Opisz i porównaj cechy pogody w różnych porach roku;
12. Wymień układy budujące organizm człowieka i podaj ich podstawowe funkcje;
13. Opisz zmiany zachodzące w organizmach podczas dojrzewania płciowego;
14. Wymień podstawowe zasady ochrony zmysłów wzroku i słuchu;
15. Opisz podstawowe zasady dbałości o ciało i otoczenie. Opisz drogi wnikania czynników chorobotwórczych do organizmu człowieka oraz sposoby zapobiegania chorobom;
16. Zaproponuj rodzaje wypoczynku i określ zasady bezpieczeństwa z nimi związane. Opisz zasady zdrowego stylu życia (w tym zdrowego odżywiania się);
17. Podaj przykłady przedmiotów wykonanych z substancji sprężystych, kruchych i plastycznych i uzasadnij ich zastosowanie w przedmiotach codziennego użytku;

18. Podaj zasady zachowania się i udzielania pierwszej pomocy w wypadku ugryzienia, użądlenia, oraz spożycia lub kontaktu z roślinami trującymi. Podaj przykłady roślin trujących oraz zwierząt jadowitych i innych stanowiących zagrożenie dla życia i zdrowia;
19. Podaj podstawowe zasady opatrywania uszkodzeń skóry;
20. Wyjaśnij, co to są uzależnienia, podaj ich przykłady i opisz konsekwencje. Uzasadnij, dlaczego nie należy przyjmować używek i środków energetyzujących oraz zbyt długo korzystać z telefonów komórkowych;
21. Podaj przykładowe składniki przyrody ożywionej i nieożywionej w Twojej okolicy; Nazwij główne formy ukształtowania powierzchni w najbliższej okolicy Twojego miejsca zamieszkania. Podaj przykłady skał występujących w okolicy Twojego miejsca zamieszkania;
22. Wyjaśnij, czym różnią się wody stojące i płynące, podaj ich nazwy oraz określ naturalne i sztuczne zbiorniki wodne;
23. Wymień i opisz czynniki warunkujące życie na lądzie oraz przystosowania organizmów do życia. Podaj przykłady pospolitych organizmów występujących w Twojej najbliższej okolicy;
24. Podaj nazwy warstw lasu. Porównaj warunki abiotyczne w nich panujące. Podaj podstawowe gatunki roślin i zwierząt żyjących w lesie oraz przyporządkuj je do odpowiednich warstw lasu. Wymień zasady właściwego zachowania się w lesie;
25. Wyjaśnij, czym różnią się organizmy samożywne i cudzożywne, podaj podstawowe różnice w sposobie ich odżywiania się, wskaż przystosowania w budowie organizmów do zdobywania pokarmu;
26. Podaj przykłady pospolitych grzybów jadalnych i trujących, opisz znaczenie grzybów w przyrodzie i życiu człowieka;
27. Określ warunki życia w wodzie (nasłonecznienie, zawartość tlenu, opór wody) i wskaż przystosowania organizmów (np. ryby) do środowiska życia. Podaj przykłady organizmów żyjących w wodzie;
28. Scharakteryzuj współczesny krajobraz Twojej najbliższej okolicy. Wymień przykładowe składniki środowiska antropogenicznego w Twojej okolicy i podaj ich funkcje. Określ zależności między składnikami środowiska przyrodniczego i antropogenicznego;
29. Opisz dawny krajobraz Twojej najbliższej okolicy, np. na podstawie opowiadań rodzinnych, starych fotografii. Oceń zmiany zagospodarowania terenu wpływające na wygląd krajobrazu najbliższej okolicy. Wyjaśnij pochodzenie nazwy własnej miejscowości;
30. Wskaż miejsca występowania obszarów chronionych, pomników przyrody, obiektów zabytkowych w Twojej najbliższej okolicy. Uzasadnij potrzebę ich ochrony;